

них пісень литовців і польських етнічних груп (мазурів, кашубів). *А.Томашевич* та *Й.Мардоса* дослідили польські весільні традиції на південному сході Литви в кінці ХХ ст. в аспекті міжкультурних досліджень. Також слід виділити доповіді *А.Надольської-Стичинської*, яка представила предмети культури Західної, частково Північної й Східної Африки з колекції Морського національного музею в Щецині (Польща), а також *Й.Дембінського*, котрий висвітлив історію караїмської меншини на території Литви з часів ВКЛ до сьогодення.

Сучасні проблеми та історичні екскурси з політичної історії Литви й Польщі обговорювалися в секції політології. *А.Пукіто* нагадав про ідею відродження Речі Посполитої на початку ХХ ст., *В.Юрєніє* порівняла активність руху литовських та польських жінок наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. на північному заході Литви, які створювали просвітницькі гуртки, брали участь у національному русі, боролися за рівні з чоловіками права. *А.Вишняускас* розглянула ідею створення законодавчих зборів у Литві в 1920-х рр. *С.Червона* дослідила національний литовський рух і польське питання в Литві у 1980-х – 1990-х рр.

Сучасним проблемам були присвячені доповіді *О.Тетерської*, яка виділила спільні й відмінні риси вступу Польщі та Литви до Європейського Союзу (ЄС), *Г.Новіцького*, котрий розглянув сучасне місцеве самоуправління в контексті його регуляційних механізмів. *З.Карпус* висвітлив позицію Польщі стосовно вступу Литви до структур ЄС, а *Б.Стахов'як* проаналізувала шлях країн Балтійського регіону до інформаційного суспільства.

На конференції також працювала секція літературознавства й філології, яка займалася виключно специфічними питаннями.

Загалом робота форуму була організована на високому рівні, про що свідчить і вихід до його початку тез англійською, польською, литовською й російською мовами (Baltijos regiono istorija ir kultūra: Lietuva ir Lenkija. Tezes. 8–10 birželio 2006 m. – Klaipėda, 2006. – 207 p.).

В.М.Мельниченко (Черкаси)

VI ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ СИМПОЗИУМ ІЗ ПРОБЛЕМ АГРАРНОЇ ІСТОРІЇ

Всеукраїнські симпозиуми з проблем аграрної історії мають свою історію. I Всеукраїнський симпозиум відбувся 10–12 жовтня 1996 р. на базі Уманської сільськогосподарської академії. У ньому взяли участь науковці з Києва, Донецька, Харкова, Черкас, Умані, Ужгорода, Львова, Запоріжжя, Івано-Франківська, Сімферополя та інших міст України. До оргкомітету входили д-р іст. наук, заступник директора Інституту історії НАН України *С.В.Кульчицький* (голова), професори *М.І.Бушин*, *О.М.Геркіял*, *В.С.Зубов* (заступники голови), *А.Г.Морозов*, *Р.Д.Лях*, *В.В.Калініченко*, *В.І.Ілько*, *П.П.Панченко*, *О.Г.Перехрест*, *С.М.Тимченко*, *А.Ю.Чабан*.

Другий і наступні симпозиуми з проблем аграрної історії проводилися в Черкасах. Незмінний голова оргкомітету – професор *А.Г.Морозов*, а організаційне забезпечення взяли на себе історичні кафедри, передусім новітньої історії, Черкаського національного університету ім. *Б.Хмельницького*.

Всеукраїнські симпозиуми набули широкої популярності в наукових колах, ставши своєрідним центром досліджень аграрної історії нашої держави. Ваги цьому науковому заходу додає публікування його матеріалів у фаховому виданні – збірнику наукових праць «Український селянин».

Відрядно, що організатори й учасники симпозиумів, окрім суто теоретичних розробок проблем аграрної історії, значну увагу приділяють сучасному розвитку українського села. Зокрема, секційні засідання III симпозиуму (травень 2001 р.) проводилися на базі Інституту садівництва ім. *Л.П.Смирненка* в Млієві (Городищенський р-н), а учасники V симпозиуму (жовтень 2004 р.) вивчали досвід роботи господарств Чорнобаївського району.

VI Всеукраїнський симпозиум із проблем аграрної історії – помітна подія в науковому й громадському житті нашого краю. Звернення до проблем аграрної історії України має особливу актуальність. Передусім, з огляду на те, що аграрна галузь України і її безпосередній творець – українське селянство, завжди відігравали винятково важливу роль не тільки в примноженні господарсько-культурних надбань українського народу, а й були важливим чинником його історичного поступу на шляху до політичної незалежності.

Україна по праву вважається одним із найдавніших регіонів хліборобської культури, витоки якої сягають далеких трипільських часів. Визнання у всьому світі здобуло не тільки українське рільництво, а й садівництво, тваринництво. Завдяки українському селянинові, його працелюбності й дбайливому ставленню до землі про Україну знають у різних куточках планети, скрізь, куди доля заносила наших співвітчизників.

Упродовж багатотисячолітньої історії України селянство суттєво впливало на добробут і суспільне становище усього українського народу, залишалось основним носієм і хранителем матеріальних і духовних цінностей українства.

Однак ще дуже багато сторінок далекої й близької історії українського села не набули належного наукового висвітлення. Їх дослідження потребує нових, звільнених від ідеологічних стереотипів, дійсно

неупереджених методологічних підходів. Це важливо ще й тому, що ґрунтовне вивчення проблем аграрної історії має сьогодні значення не тільки для всебічної реконструкції історичного процесу, а й для застосування історичного досвіду при виробленні засад сучасної аграрної політики України.

VI Всеукраїнський симпозіум із проблем аграрної історії відбувся 16–17 березня 2006 р. в Черкаському національному університеті ім. Б.Хмельницького.

Директор Інституту історії України НАНУ, академік НАН України *В.А.Смолій*, відкриваючи роботу симпозіуму, наголосив на актуальності й своєчасності проведення цього заходу, зазначив, що він покликаний розширити межі наукового пізнання й осмислення невичерпного історичного досвіду у сфері аграрних відносин. Розвиваючи цю тезу, д-р іст. наук, професор, заступник директора Інституту історії України НАНУ *С.В.Кульчицький*, д-р іст. наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту історії України НАНУ *В.І.Марочко*, д-р іст. наук, професор, завідувач кафедри новітньої історії Черкаського національного університету ім. Б.Хмельницького *А.Г.Морозов*, д-р іст. наук, професор, завідувач кафедри Миколаївського державного гуманітарного університету *П.М.Тригуб*, депутат Черкаської обласної ради *П.Г.Душейко* у своїх доповідях зупинилися на актуальних завданнях та методології досліджень аграрної історії, торкнулися різних проблем минулого та сучасного українського села.

У роботі секцій «Століпінська аграрна реформа та революційний процес 1917–1920 рр.», «Аграрний розвиток українських земель від середньовічних часів до середини ХХ ст.», «Аграрні проблеми України другої половини ХІХ – початку ХХ ст.: соціальний розвиток села, господарське життя, поширення сільськогосподарських знань та освіти серед населення», «Соціальні, економічні та культурні процеси в українському селі радянської доби. Сучасні аграрні проблеми» взяли участь науковці з Києва, Харкова, Львова, Черкас, Дніпропетровська, Івано-Франківська, Тернополя, Сімферополя, Чернігова, Умані, Переяслава-Хмельницького та інших міст України.

Учасників заходу привітав проректор з наукової роботи Черкаського національного університету ім. Б.Хмельницького професор *В.В.Масненко*. Відбулося покладання квітів до пам'ятників Т.Г.Шевченку й Б.Хмельницькому в Черкасах.